

Sygn. akt: I C 1659/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 grudnia 2021 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Asesor sądowy Szymon Śniady

Protokolant: sekretarz sądowy Agata Wójciak

po rozpoznaniu 18 listopada 2021 roku w Ł.

na rozprawie

sprawy z powództwa W. P. (1) i B. P.

przeciwko A. B.

o uznanie umowy za bezskuteczną

1. oddała powództwo;
2. nie obciąża powodów obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej kosztów procesu;
3. nieuiszczone koszty sądowe przejmuje na rachunek Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 1659/21

UZASADNIENIE

W pozwie z 24 października 2020 roku skierowanym przeciwko A. B. małoletni W. P. (1) i B. P. reprezentowani przez przedstawiciela ustawowego K. P. (1) wnieśli o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powodów umowy darowizny z dnia 28 października 2015 roku sporządzonej przed notariuszem K. T. z Kancelarii Notarialnej w Ł., Rep A nr 4575/2015, mocą której małżonkowie I. i W. P. (2) darowali córce A. B. nieruchomość w postaci lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...), o powierzchni 58,20 m², dla której Sąd Rejonowy w (...) prowadzi księgę wieczystą o numerze (...). Nadto strona powodowa wniosła o zwolnienie od kosztów sądowych w całości oraz o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W uzasadnieniu podano, że K. P. (2) ojciec W. P. (1) i B. P. w sposób uporczywy uchyła się od obowiązku alimentacyjnego na rzecz małoletnich a jego zaległość na dzień 23 września 2020 roku wynosi 65,897,33 zł. Powodowie wskazali, iż rodzice K. P. (2) I. P. i W. P. (2), w dniu 28 października 2015 roku dokonali darowizny lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ulicy (...) na rzecz ich córki A. B.. W ten sposób chcieli uniknąć ewentualnej odpowiedzialności za niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego K. P. (2). W ocenie strony powodowej rodzice K. P. (2) oraz pozwana A. B. w chwili dokonania darowizny mieli pełną wiedzę na temat kłopotów finansowych K. P. (2) i niewywiązywania się przez niego z obowiązku alimentacyjnego oraz zdawali sobie też sprawę z tego, że jako dziadkowie małoletnich powodów są zobowiązanymi w dalszej kolejności do przekazywania alimentów na rzecz wnuków. Swoim nielojalnym zachowaniem wobec wierzycieli przyszyli uniemożliwili realizację wierzytelności, gdyż doprowadzili do niewypłacalności lub ją powiększyli a korzyść z ich działania odniosła osoba trzecia.

/pozew k. 4 – 8/

Sprawie nadano sygn. akt II C 1715/20. Postanowieniem z dnia 2 listopada 2020 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny stwierdził, są niewłaściwość rzeczową i postanowił przekazać sprawę Sądowi Okręgowemu w Łodzi Wydziałowi Cywilnemu jako właściwemu do rozpoznania i rozstrzygnięcia.

/postanowienie z dnia 2 listopada 2020 roku k. 35/

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2021 roku Sąd Okręgowy w Łodzi XII Wydział Cywilny Odwoławczy wydanym pod sygn. akt XII C 1221/20 w punkcie 1 zwolnił powodów od kosztu opłaty sądowej od pozwu w całości, w punkcie 2 oddalił wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych w pozostałej części oraz w punkcie 3 ustanowił dla powodów pełnomocnika z urzędu.

/postanowienie z dnia 18 stycznia 2021 roku k. 45/

W odpowiedzi na pozew A. B. reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem wniosła o oddalenie powództwa w całości, o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów procesu, tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa oraz o nieobciążanie pozwanej kosztami procesu na rzecz powodów oraz nieuiszczonymi kosztami sądowymi w przypadku uwzględnienia powództwa. Nadto wnosila o zobowiązanie strony powodowej do sprecyzowania wierzytelności, której ochrony powodowie dochodzą w drodze wytoczonego powództwa oraz do wskazania sposobu obliczenia wartości przedmiotu sporu.

W uzasadnieniu pozwana zaprzeczyła twierdzeniom pozwu, jakoby w chwili dokonania darowizny jej rodzice jak i ona sama mieli jakkolwiek wiedzę na temat kłopotów finansowych ojca powodów - K. P. (2), w tym jakoby mieli wiedzę na temat niewywiązywania się przez brata pozwanej z obowiązków alimentacyjnych. Informację o możliwym zadłużeniu powzięli dopiero z treści pozwu o alimenty skierowanego przeciwko rodzicom pozwanej w sprawie III RC 176/20. Pozwana podniosła również że ani ona sama ani jej rodzice nie mieli wiedzy o możliwości żądania przez powodów alimentów od rodziców pozwanej. Pozwana wskazywała, że jedynym celem zawarcia umowy darowizny było uporządkowanie spraw majątkowych i rodzinnych za życia rodziców pozwanej. Udział K. P. (2) w mieszkaniu jaki by mu przypadł po ich śmierci splanali darowiznami pieniężnymi dokonując przelewów bankowych. W ocenie pozwanej brak jest podstaw do uznania, że zaskarżona przez powodów czynność została dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli bowiem rodzice pozwanej nigdy nie mieli niespłaconych zobowiązań, nie toczyło się przeciwko nim żadne postępowanie egzekucyjne, nigdy nie prowadzili działalności gospodarczej w związku z którą mogłyby powstać w przyszłości jakiegokolwiek roszczenia osób trzecich, pobierają emeryturę i na bieżąco realizują obowiązek alimentacyjny nałożony na nich postanowieniem o zabezpieczeniu w sprawie III RC 176/20. Powodowie na bieżąco otrzymują świadczenia należne od dłużników, a ich dalsze uzyskiwanie nie jest w żaden sposób zagrożone. Wobec tego brak jest również w ocenie pozwanej podstaw do uznania że została spełniona przesłanka w postaci istnienia po stronie dłużnika świadomości pokrzywdzenia wierzyciela. W ocenie strony pozwanej w dacie zawarcia umowy darowizny powodowie nie przysługiwała żadna wierzytelność w stosunku do rodziców pozwanej. W konsekwencji przesłanka świadomości pokrzywdzenia ulega zaostreniu w myśl art. 530 k.c. i na powodzie spoczywa ciężar wykazania, że dłużnik dokonując zaskarżonej czynności działał z góry powziętym zamiarem pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli to znaczy wyzbył się składnika majątkowego świadomie w celu spowodowania stanu swojej niewypłacalności i uniemożliwienia uzyskania zaspokojenia przez przyszłych wierzycieli.

/odpowiedź na pozew k. 52 – 57/

Pismem z dnia 25 stycznia 2021 roku skierowanym do Sądu Okręgowego w Łodzi Okręgowa Rada Adwokacka w Ł. poinformowała, że do zastępowania powodów niniejszej sprawie delegowała adwokat M. P..

/pismo (...) k. 70/

W piśmie z dnia 17 marca 2021 roku pełnomocnik powodów podtrzymując dotychczasowe twierdzenia i wnioski strony powodowej określił wartość przedmiotu sporu na kwotę 16.800 zł. Wyjaśnił, iż wierzytelność przysługującą powodom

w celu ochrony której służy powództwo w niniejszej sprawie stanowi przysła wierzytelność alimentacyjna względem dziadków ojczystych powoda I. i W. P. (2), w kwotach po 350 zł od każdego z dziadków, dochodzona obecnie przez Sądem Rejonowym w (...) w sprawie sygn. akt III RC 176/20. Nadto, w przypadku oddalenia powództwa wniósł o nieobciążanie strony powodowej kosztami zastępstwa procesowego na rzecz pozwanej na zasadzie art. 102 k.c.

W uzasadnieniu w odniesieniu do przesłanki niewypłacalności wskazano, że biorąc pod uwagę zły stan zdrowia dziadków ojczystych powodów, ograniczenia w egzekucji z emerytury przewidziane ustawą o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz z uwagi na fakt przekazania znacznych kwot tytułem darowizn na rzecz K. P. (2) przyjąć należy, że na skutek umowy darowizny I. i W. P. (3) wyzbyli się jedyne go składnika majątkowego, który realnie umożliwił powodom zaspokojenie przysługujących im roszczeń alimentacyjnych w łącznej kwocie 1.400 zł miesięcznie (350 zł x 2 powodów x 2 zobowiązanych)

/pismo procesowe z dnia 17 marca 2021 roku k. 73 – 74/

Postanowieniem z dnia 22 marca 2021 roku Sąd Okręgowy w Łodzi XII Wydział Cywilny Rodzinny stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu dla Łodzi – Widzewa w Łodzi jako właściwemu.

/postanowienie z dnia 22 marca 2021 roku k. 82/

Do zamknięcia rozprawy strony pozostały przy swoich stanowiskach.

/protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127, adnotacja 02:33:07 – 02:33:44/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powodowie W. P. (1) i B. P. są dziećmi pochodzącymi z małżeństwa K. P. (1) i K. P. (2).

/odpis skrócony aktu urodzenia W. P. (1) k. 19, odpis skrócony aktu urodzenia B. P. k. 20/

Wyrokiem z dnia 8 września 2014 roku w sprawie sygn. akt I C 438/14 Sąd Okręgowy w (...) I Wydział Cywilny rozwiązał przez rozwód z wyłącznej winy K. P. (2) związek małżeński K. P. (2) i K. i P.. Jednocześnie Sąd zobowiązał, każdego z rodziców do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletnich dzieci stron B. P. i W. P. (1) i zasądził poczynając od uprawomocnienia się wyroku od K. P. (2) na rzecz B. P. i W. P. (1) alimenty w kwotach po 1.000 zł miesięcznie dla każdego z uprawnionych to jest łącznie 2.000 zł miesięcznie płatnych do ostatniego dnia każdego miesiąca, z odsetkami ustawowymi w razie uchybienia terminowi płatności, do rąk matki małoletnich K. P. (1).

/wyrok z dnia 8 września 2014 roku k. 22, 22 odwrot/

W dniu 28 października 2015 roku I. P. i W. P. (2) zawarli z pozwaną A. B. umowę darowizny, na mocy której A. B. nabyła własność stanowiącego odrębną własność nieruchomości lokalny mieszkalny nr (...), o powierzchni użytkowej 58,20 m² położonego na pierwszym piętrze w budynku mieszkalnym przy ulicy (...) w S., dla którego prowadzona jest księga wieczysta nr (...). A. B. na polecenie darczyńców ustanowiła na ich rzecz nieodpłatnie służebność osobistą polegającą na prawie dożywotniego i bezpłatnego zamieszkiwania i korzystania przez nich z całego powyższego lokalu mieszkalnego i służebnością tą obciążyła powyższy lokal na co I. i W. P. (3) wyrazili zgodę.

/akt notarialny z dnia 28 października 2015 roku k. 61- 62/

Zawarcie umowy darowizny było efektem zamiaru I. P. i W. P. (2) uporządkowania swojego majątku za życia. Darczyńcy planowali darować mieszkanie córce, przy ustanowieniu przez nią na ich rzecz służebność mieszkania, zaś syn K. P. (2) miał otrzymać darowiznę w formie pieniężnej. I. P. darowała mieszkanie córce bo uważała, że łatwiej uzyskać opiekę od córki niż od syna. Pozwana miała zająć się rodzicami na stare lata.

/zeznania świadka W. B. - protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127, adnotacja 00:16:33 – 00:19:41, 00:24:34 – 00:28:08, zeznania świadka I. P. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k.

127 adnotacja 00:41:37 – 00:44:21, 00:48:26 – 00:58:58, zeznania pozwanej – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 01:49:22 – 01:53:08/

Pozwana zawsze zajmowała się rodzicami, pomagała im w życiu codziennym. K. P. (2) nie zajmował się rodzicami.

/zeznania pozwanej – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 01:49:22 – 01:53:08/

W dniach: 23 października 2015 roku, 30 października 2015 roku, 24 grudnia 2015 roku, 16 lutego 2016 roku, 5 maja 2016 roku, i 31 maja 2015 roku I. i W. P. (3) przekazali tytułem darowizny na rachunek bankowy K. P. (2) łącznie kwotę 62.000 zł.

/potwierdzenia przelewów k. 63 – 65, zeznania świadka W. B. - protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127, adnotacja 00:16:33 – 00:19:41/

K. P. (2) nie mówił I. P. na co przeznaczy pieniądze. I. P. dała mu pieniądze, bo chciała, żeby dostał coś od rodziców. I. P. innych darowizn na rzecz syna nie czyniła, nie pożyczała mu pieniędzy. I. P. i W. P. (2) mieli pieniądze na darowiznę pieniężną z oszczędności.

/zeznania świadka I. P. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:48:26 – 01:14:35/

Wyrokiem z dnia 18 września 2019 roku Sąd Okręgowy w (...) w sprawie sygn. akt I Ca 327/19 zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że alimenty obniżył z kwot po 1.000 zł do kwot po 700 zł dla każdego z uprawnionych, pozostawiając bez zmian warunki płatności.

/wyrok z dnia 18 września 2019 roku k. 23/

Wyrokiem z dnia 7 września 2020 roku Sąd Rejonowy w (...) II Wydział Karny w sprawie sygn. akt II K 297/20 uznał K. P. (2) winnego tego iż w okresie od maja 2018 roku do dnia 21 lutego 2020 roku w S. uchylał się od wykonywania obowiązku alimentacyjnego na rzecz B. P. i W. P. (1).

/wyrok z dnia 7 września 2020 roku k. 25, 25 odwrót/

Pismem z dnia 21 września 2020 roku doręczonym w dniu 24 września 2020 roku K. P. (1) w imieniu małoletnich W. P. (1) i B. P. wezwała I. P. i W. P. (2) do realizowania obowiązków alimentacyjnych względem małoletnich wnuków wynikających z ww. wyroków a polegających na przekazywaniu kwoty po 700 zł na każdego z małoletnich w terminie do 30 dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat pod rygorem skierowania sprawy na drogę postępowania sądowego.

/wezwanie z dnia 21 września 2020 roku k. 26 – 27, dowód nadania k. 28, dowód doręczenia k. 29, 29 odwrót/

Z zaświadczenia z 23 września 2020 roku wydanego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w (...) B. R. wynika, iż wysokość należności alimentacyjnych w sprawie egzekucyjnej o sygn. akt BR Kmp/6/16 na dzień 23 września 2020 roku wynosi 65.897,33 zł. Sama egzekucja była bezskuteczna. Jako przyczyny bezskuteczności prowadzonego postępowania egzekucyjnego wskazano fakt iż dłużnik nie pracuje, nie pobiera rent/ emerytur, nie pobiera zasiłków.

/zaświadczenie z dnia 22 września 2020 roku k. 24/

Powodowie wytoczyli przeciwko I. i W. P. (2) powództwo o alimenty. Sprawa zawisła przed Sądem Rejonowym w (...), III Wydział Cywilny pod sygn. akt II RC 176/20. Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2020 roku I. P. i W. P. (2) zostali w trybie zabezpieczenia na czas trwania procesu zobowiązani do zapłaty na rzecz każdego z powodów kwot po 100 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 29 marca 2021 roku Sąd Rejonowy w (...), w sprawie sygn. akt III RC 176/20 zasądził od I. P. na rzecz W. P. (1) oraz od W. P. (2) na rzecz W. P. (1) tytułem alimentów kwotę po 100 zł miesięcznie płatnych do rąk matki powódki K. P. (1) do 10 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat poczynając od października 2020 roku. Taką samą kwotę Sąd zasądził na rzecz B. P. od I. P. oraz na rzecz B. P. od W. P. (2).

/postanowienie z dnia 29 grudnia 2020 roku k. 60, 60 odwrót, wyrok z dnia 29 marca 2021 roku k. 119 – 120/

Wyrok Sądu Rejonowego w (...) jest prawomocny.

/okoliczność bezsporna/

I. P. i W. P. (2) płacą zasądzone alimenty na rzecz wnuków regularnie.

/zeznania świadka I. P. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:44:21 – 00:48:26, 01:03:46 – 01:14:35, zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:22:49 – 00:24:34, 00:30:31 – 00:40:23, zeznania pozwanej – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 02:13:57 – 02:20:14, zeznania K. P. (1) – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 01:17:58 – 01:23:19/

I. P. i W. P. (2) płacą czynsz za mieszkanie w wysokości ok. 470 zł, za energię 160 – 170 zł co dwa miesiące, gaz 75 zł miesięcznie. Lekarstwa to koszt około 400 zł miesięcznie. Telefon 80 zł co trzy miesiące, 53,40 zł miesięcznie TV. Oboje mają polisy na życie. I. P. z tego tytułu opłaca składkę w wysokości 150 zł na trzy miesiące a W. P. (2) w wysokości 50 zł na trzy miesiące. Za ogródek działkowy ponoszą koszty w wysokości 276 zł za cały rok, plus 60 zł rocznie za prąd. I. P. i W. P. (2) ponoszą też koszty zabiegów prywatnych. I. P. i W. P. (2) nigdy nie zaciągnęli żadnego kredytu ani pożyczki - nie mają żadnych długów. Żyją skromnie; nie jeżdżą na wakacje, nie posiadają samochodu, jednak nie skarżą się na swoją sytuację majątkową. Pozwana czasem robi im zakupy, co dwa tygodnie przywozi im zakupy. I. i W. P. (3) utrzymują się ze świadczeń emerytalnych; I. P. pobiera emeryturę, w kwocie 1.771,12 zł, zaś W. P. (2) w kwocie 1.638,70 zł.

/decyzja o waloryzacji z dnia 1 marca 2015 roku k. 66, decyzja o waloryzacji z dnia 1 marca 2020 roku k. 69, decyzja o waloryzacji z dnia 2 marca 2015 roku k. 67, decyzja o waloryzacji z dnia 1 marca 2020 roku k. 68, zeznania świadka I. P. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:44:21 – 00:48:26, 01:03:46 – 01:14:35, zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:22:49 – 00:24:34, 00:30:31 – 00:40:23, zeznania pozwanej – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 02:13:57 – 02:20:14/

K. P. (2) był osobą skrytą i nie dzielił się z bliskimi informacjami o swoim życiu.

/zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:19:41 – 00:22:49/

Pozwana nie wiedziała o problemach finansowych K. P. (2). Nie wiedziała, że firma (...) źle prosperowała. Zawsze słyszała, że wszystko jest dobrze. Pozwana nie rozmawiała z K. P. (2) o finansach. Jej stosunki z K. P. (2) nie były zażyłe.

/zeznania pozwanej – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 01:53:08 – 01:57:33/

I. P. nie wiedziała o problemach finansowych K. P. (2). O tych problemach dowiedziała się w momencie skierowania przeciwko niej pozwu przez wnuków o zapłatę z tytułu alimentów. I. P. nie interesowała się jak wiedzie się jej synowi. Uznała, że każdy ma swoje życie. Opiekowała się w tym czasie chorym mężem. Podobnie I. P. nie interesuje się życiem swoich wnuków.

/ zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:19:41: - 00:22:34; zeznania świadka I. P. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:44:21: - 00:48:26/

Pozwana mieszka razem z mężem W. B., 14 letnim synem i pełnoletnią córką. W. B. prowadzi szkołę nauki jazdy i sędziuje mecze piłki nożnej miesięcznie zarabiając około 3.500 zł. W ostatnim roku szkoła nauki jazdy przynosi straty. Pozwana pracuje w banku (...), zarabiają około 3.850 zł netto miesięcznie. Pozwana z mężem mają kredyt hipoteczny, rata wynosi około 4.000 zł miesięcznie, zaś na utrzymanie domu wydają około 1.500 – 2.000 zł. Pozwana jest ponadto właścicielką mieszkania na W. i mieszkania w S.. Pozwana z mężem zamierzają kupić dom na M.. /zeznania świadka W. B. – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 00:33:01 – 00:40:23, zeznania pozwanej – protokół rozprawy z dnia 18 listopada 2021 roku, płyta CD k. 127 adnotacja 01:57:33 – 02:01:16, 02:20:14 – 02:24:41/

Postanowieniem z dnia 16 września 2021 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi XIV Wydział Gospodarczy dla spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych w sprawie sygn. akt XIV GU 421/21 na skutek wniosku K. P. (1) ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika – K. P. (1) – jako osoby fizycznej nieprowadzącej działalności gospodarczej.

/postanowienie z dnia 16 września 2021 roku k. 117 – 118/

Ustalając powyższy stan faktyczny Sąd nie dał wiary zeznaniom K. P. (1) przesłuchanej w charakterze strony powodowej w zakresie w jakim twierdziła, że I. P. i W. P. (2) wiedzieli o złej sytuacji finansowej K. P. (2) w 2015 roku. Zeznania te pozostają w sprzeczności z zeznaniami świadków: I. P. i W. B. a także z zeznaniami pozwanej A. B.. Podkreślenia wymaga, iż strona powodowa na powyższą okoliczność nie przedstawiła żadnego innego materiału dowodowego, poza przesłuchaniem przedstawicielki ustawowej powodów – pomimo twierdzeń, iż świadkami wydarzeń były inne osoby z rodzin stron postępowania. Należy przy tym podkreślić, iż depozycje świadków i pozwanej w powyższym zakresie wzajemnie się potwierdzały w zakresie braku wiedzy o sytuacji życiowej ojca powodów. Jednocześnie zdaniem Sądu, iż świadek I. P. w sposób przekonywający i spójny przedstawiła, iż nie była zainteresowana życiem swojej bliskiej rodziny, a w szczególności ich sytuacją materialną. Odnosiło się to zarówno do ojca powodów, jak i samych powodów. Przy czym świadek ta logicznie uzasadniła to zachowanie chęcią „nie wtrącania się” w życie innych. Jednocześnie sama przedstawicielka ustawowa powodów wskazała, że jej teściowie cały czas kłócili się z K. P. (2), który wyprowadzał się od nich z powodów problemów z alkoholem, zaś teściowie nie interesowali się wnukami, co dodatkowo uwiarygodnia brak wiedzy darczyńców o sytuacji majątkowej i życiowej ojca powodów.

Sąd zważył co następuje:

Strona powodowa swoje roszczenie wywodziła z treści art. 527 i następne k.c. czyli z przepisów normujących tak zwaną skargę pauliańską. Skarga pauliańska jest szczególnym środkiem ochrony wierzyciela przed nieuczciwymi, a zatem niezaskługującymi na aprobatę i ochronę, zachowaniami dłużnika, który uszczupla swój majątek po to aby uniemożliwić zaspokojenie swoich długów.

Zgodnie z art. 527 § 1 k.c. gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć.

Paragraf 2 cytowanego przepisu wskazuje, kiedy czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, a mianowicie następuje to w przypadkach, w których skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności.

Niewypłacalność może być skutkiem zarówno dokonania przez dłużnika czynności nieodpłatnej, jak i czynności odpłatnej. Konieczność wykazania niewypłacalności dłużnika spoczywa na wierzycielu. Faktu tego można dowodzić

wszelkimi środkami. Co istotne niewypłacalność dłużnika musi istnieć w chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.), niekoniecznie zaś w chwili dokonywania zaskarżonej czynności (por. wyrok Sądu Najwyższego z 5 marca 2008 r., V CSK 471/07).

W art. 528 k.c. ustawodawca złagodził przesłanki uznania czynności za bezskuteczną, stanowiąc, że jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. W wypadku więc nieodpłatnego nabycia prawa przez osobę trzecią, jej stan psychiczny pozostaje bez znaczenia dla możliwości uznania zaskarżonej czynności za bezskuteczną. Jest to wyraz ogólnej zasady polskiego prawa cywilnego, które zapewnia mniejszą ochronę osobom nabywającym prawa nieodpłatnie niż osobom nabywającym je odpłatnie.

Korzyścią majątkową uzyskaną bezpłatnie w rozumieniu art. 528 k.c. jest każda korzyść, w zamian za którą osoba trzecia nie spełniła ani nie zobowiązała się spełnić jakiegokolwiek ekwiwalentnego świadczenia w ramach jakiegokolwiek stosunku prawnego. Korzyść ta może być uzyskana m.in. w wyniku darowizny.

Zgodnie z art. 530 zd. pierwsze k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy dłużnik działał w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Przepis ten inaczej bowiem niż to czyni art. 527 k.c. podwyższa kryteria owej oceny i odmiennie niż przyjęto dla czynności dokonywanych po to aby uniemożliwić zaspokojenie już istniejących zobowiązań, wymaga by działanie dłużnika cechowało świadome dążenie do osiągnięcia celu w postaci przyszłej niewypłacalności w obliczu mogących powstać zobowiązań. W literaturze przedmiotu takie zachowanie, spełniające ustawowe kryteria określone w art. 530 k.c. określa się mianem „przygotowania i zorganizowania swojej niewypłacalności”, co jednoznacznie wskazuje na ukierunkowane na osiągnięcie tego celu działanie (por. M. Pyziak - Szafnicka, Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika, s. 124).

Wskazuje się również, że konieczna na gruncie art. 530 k.c. ocena wymaga postawienia pytania, czy podejmując czynność prawną dłużnik miał na względzie jakiś inny cel, poza pokrzywdzeniem przyszłych wierzycieli. Jeśli kwestionowana czynność, na tle sytuacji podmiotu jej dokonującego, ma jakieś racjonalne uzasadnienie, a skutek krzywdzący jest jedynie dodatkowym, choć przewidywalnym, efektem tej czynności, zaskarżenie nie będzie usprawiedliwione. Nadto istotne dla oceny charakteru regulacji przyjętej w art. 530 k.c. jest to, że inaczej niż na gruncie innych instytucji regulowanych w kodeksie cywilnym, gdzie nie różnicuje nasilenia winy, jako przesłanki odpowiedzialności, w art. 530 k.c. dla jej określenia ustawodawca użył słów „zamiar pokrzywdzenia”. Wniosek sąd płynie taki, że chciał w tym przypadku zaakcentować szczególną naganność działania dłużnika i w konsekwencji przewidział konieczność istnienia po stronie dłużnika zamiaru bezpośredniego, chęci pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli.

Uznania czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną nie można żądać po upływie lat pięciu od daty tej czynności (art. 534 k.c.).

Mając na uwadze, iż przedmiotowa czynność była czynnością nieodpłatną bez znaczenia pozostawała wiedza pozwanej o ewentualnym działaniu dłużników z pokrzywdzeniem wierzycieli (art. 528 k.c.).

Wspomniane wcześniej rozumienie pojęcia „niewypłacalności dłużnika” implikuje również konsekwencję w postaci rozkładu ciężaru dowodu. Otóż zgodnie z regulacją przyjętą w art. 6 k.c. to osoba, która z faktu wywodzi skutki prawne powinna udowodnić istnienie owej niewypłacalności po stronie dłużnika. Rzeczą strony powodowej było zatem wykazanie, że wskutek umowy darowizny z dnia 18 października 2015 roku I. P. i W. P. (2) stali się niewypłacalni. Prowadzenie postępowania dowodowego w tym kierunku było konieczne zważywszy, że z treści art. 530 k.c. nie wynika aby istniało domniemanie niewypłacalności.

W ocenie Sądu powodowie nie wykazali, aby zaskarżona czynność prawna została dokonana przez I. P. i W. P. (2) z pokrzywdzeniem wierzycieli; to jest nie wykazali aby skutek tej czynności dłużnicy stali się niewypłacalni albo stali się niewypłacalni w wyższym stopniu, niż byli przed dokonaniem czynności.

Z ustalonego stanu faktycznego, który w tym zakresie był bezsporny, wynika bowiem, że I. P. i W. P. (2) płacą zasądzone alimenty na rzecz wnuków regularnie w wysokości wynikającej z początkowo z postanowienia o zabezpieczeniu, a następnie z prawomocnego wyroku sądu. Okoliczność tę potwierdziła w swych zeznaniach również matka powodów K. P. (1). Nadto jak ustalił Sąd I. P. i W. P. (2) mają swoje stałe źródła utrzymania - utrzymują się ze świadczeń emerytalnych w łącznej wysokości 3.409,82 zł. Uzyskiwany dochód pozwala im na zaspokojenie wszystkich potrzeb, utrzymanie mieszkania, i zapłatę alimentów w ustalonej wysokości. Dochody dłużników w połączeniu z ich niewygórowanymi wydatkami i zobowiązaniami nie pozwalają na przyjęcie by byli oni niewypłacalni. Skoro wszystkie swoje zobowiązania regulują terminowo brak jest podstaw do przyjęcia, iż dokonana darowizną w jakiś sposób doprowadzili do pokrzywdzenia swoich wnuków jako wierzycieli alimentacyjnych.

Mając na względzie powyższe już z tej przyczyny powództwo podlega oddaleniu.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że strona powodowa nie wykazała również przesłanki, o której mówi powoływany art. 530 k.c. a mianowicie tego iż dłużnik – I. P. i W. P. (2) zawierając umowę darowizny z 28 października 2015 roku działali w zamiarze pokrzywdzenia przyszłych wierzycieli. Zgodnie z regulacją przyjętą w art. 6 k.c. to osoba, która z faktu wywodzi skutki prawne powinna udowodnić istnienie po stronie dłużnika zamiaru działania w celu pokrzywdzenia wierzycieli. Wyjść należy od tego, iż w ocenie Sądu I. P. i W. P. (2) nie mieli obowiązku zakładać, że już w momencie ustalenia obowiązku alimentacyjnego K. P. (2) w wyroku orzekającym rozwód z dnia 8 września 2014 roku stają się automatycznie przyszłymi wierzycielami powodów. Taką świadomość powinni podjąć w ocenie Sądu dopiero w momencie dowiedzenia się o nierealizowaniu przez K. P. (2) świadczenia alimentacyjnego. W ocenie Sądu najwcześniejszym wykazany dowodowo momentem, o którym mogli się o tym dowiedzieć był dzień 24 września 2020 roku kiedy otrzymali od matki powodów wezwanie do realizowania obowiązków alimentacyjnych względem małoletnich wnuków, czyli niespełna 5 lat po zawarciu umowy darowizny. Strona powodowa nie wykazała żadnymi środkami dowodowymi aby dłużnicy I. P. i W. P. (2) już w dniu zawarcia umowy darowizny to jest 28 października 2015 roku wiedzieli już, że ich syn K. P. (2) nie realizuje obowiązku alimentacyjnego. Poza tym jak wynika z ustalonego stanu faktycznego dłużnicy zawierając umowę darowizny mieli na względzie konkretny cel, a mianowicie uporządkowanie majątku za swojego życia. Darowizny otrzymała nie tylko pozwana jak, ale również jej brat – ojciec powodów, a więc wszyscy bezpośredni następni dłużników i wszyscy ich potencjalni na owy czas spadkobiercy ustawowi (z wyłączeniem ich samych jako małżonków). Przekazanie darowizny mieszkania córce wiązało się ze swoistym odwdzięceniem się za codzienną opiekę nad rodzicami sprawowaną przez córkę. Zdaniem Sądu kwestionowana czynność, na tle sytuacji dłużników miała zatem racjonalne uzasadnienie. Jednocześnie zobowiązany w pierwszej kolejności do płacenia alimentów ojciec powodów otrzymał darowiznę pieniężną w wysokości 60000 zł, zatem ewentualne alimenty od ojca dzieci mogły być zaspokajane z tej kwoty (szczególnie wobec uprzywilejowania wierzycieli alimentacyjnych w postępowaniu egzekucyjnym.. Przekazując synowi środki pieniężne w takiej wysokości dziadkowie powodów nie mogli zatem przewidywać, iż ich obowiązek alimentacyjny powstanie. Skoro zobowiązany do alimentów w pierwszej kolejności otrzymał takie środki pieniężne trudno przewidywać było, iż w owym czasie ojciec powodów nie był w stanie uczynić zadość swemu obowiązkowi lub uzyskanie od niego na czas potrzebnych uprawnionym środków utrzymania było niemożliwe lub połączone z nadmiernymi trudnościami, a więc by spełnione były przesłanki z art. 132 k.r.o. – szczególnie wobec uprzywilejowania wierzycieli alimentacyjnych w postępowaniu egzekucyjnym w stosunku do pozostałych wierzycieli.

Nadto, z ustalonego stanu faktycznego nie wynika aby problem z płatnością alimentów na rzecz powodów przez K. P. (2) w ogóle istniał przed zawarciem lub w okresie zawarcia przedmiotowej umowy darowizny. Tylko bowiem przy założeniu, że w tym czasie nie płacił już alimentów można wyciągać wnioski co to tego czy dłużnicy wiedzieli o tym fakcie czy nie. Przedmiotowa umowa darowizny została zawarta niewiele ponad rok po rozwodzie K. P. (2) i K. P. (1) i ustaleniu obowiązku alimentacyjnego K. P. (2), i z drugiej strony niespełna 5 lat przed tym jak K. P. (1) wezwała

dłużników do realizacji obowiązku alimentacyjnego na rzecz powodów. Strona powodowa nie wykazała, zatem żeby już przed zawarciem umowy darowizny w 2015 roku K. P. (2) nie realizował swojego obowiązku alimentacyjnego. Co prawda K. P. (2) został prawomocnie skazany za przestępstwo „niealimentacji”, ale jednak dopiero za okres od maja 2018 roku do 21 lutego 2020 roku a więc za okres długi po zawarciu umowy darowizny. Strona powodowa co prawda złożyła do akt zaświadczenie komornika o bezskuteczności egzekucji alimentów, jednak z zaświadczenia tego nie wynika od kiedy egzekucja była prowadzona, ani za jaki okres przypadają zaległości. W związku z tym nie można w ocenie Sądu na podstawie zebranego materiału dowodowego stwierdzić czy w czasie dokonywania darowizny K. P. (2) pozostawał w opóźnieniu z płatnością alimentów i jego rodzice byli zobowiązani do płacenia alimentów na wnuki.

Reasumując należy uznać, że strona powodowa nie udowodniła aby dłużnicy w chwili zawierania umowy darowizny działali z zamiarem pokrzywdzenia wierzyciela. Strona powodowa nie przedstawiła na tę okoliczność żadnych dowodów, z których można by wyprowadzić wniosek o takim zamiarze po stronie dłużnika poza przesłuchaniem K. P. (1) matki powodów.

Mając na uwadze powyższe powództwo podlegało oddaleniu o czym Sąd orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach w pkt 2 sentencji wyroku Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd Rejonowy nie obciążył powodów kosztami procesu. Przepis ten wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Szczególne znaczenie dla możliwości jego zastosowania ma ocena zachowania się stron z punktu widzenia zasad współzycia społecznego. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa). Powodowie znajdują się w trudnej sytuacji majątkowej i życiowej. Powodowie są małoletni, zaś ich jedyny przedstawiciel ustawowy ogłosił upadłość obejmującą likwidację majątku dłużnika. Powodowie utrzymują się z zasiłku rodzinnego, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, niewielkich alimentów od dziadków oraz wynagrodzenia za pracę K. P. (1). Niewątpliwie ze względu na niezrealizowanie przez ojca powodów obowiązku alimentacyjnego, niewysokie dochody rodziny czy też wspomnianą upadłość (...) ich sytuacja materialna jest ciężka. Te szczególne okoliczności były podstawą do odstąpienia od obciążenia pozwanego kosztami procesu o czym Sąd orzekł w punkcie 2 sentencji wyroku. Z powyższych względów w pkt 3 wyroku Sąd na podstawie art. 113 ust 4 u.k.s.c., które nieuiszczone koszty sądowe przejął na rachunek Skarbu Państwa, które to koszty z ogólną zasadą odpowiedzialności za wyniki postępowania wobec przegrania procesu przez powodów by ich obciążały.